

1 Our daf continues with questions רבה asked רב הונא - בר בי רב דיתיב בתעניתא במעלי שבתא מהו לאשלומי? If somebody fasts on Friday, should he fast until nightfall? Further in the Daf this question is referred to as משלימין - we complete the fast until nightfall - OR אין משלימין - we do not complete the fast, but eat something before nightfall.
רב הונא and רב יהודה did not know the answer. However, רבה cites a Braisa: חל להיות תשעה באב בערב שבת - When תשעה באב falls on Friday, a person should eat a כביצה - an amount of food equivalent to an egg before שבת - כדי שלא יכנס לשבת כשהוא מעונה - So that he not enter שבת suffering from hunger. Now, if we do not complete even באב תשעה on שבת, we certainly would not complete a תענית יחיד - a private fast on שבת ערב.

1 רב הונא asked → רבה
בר בי רב דיתיב בתעניתא במעלי שבתא מהו לאשלומי?
משלימין? אין משלימין?
רב
בריייתא:
חל להיות תשעה באב בערב שבת
שבת → תשעה באב
Eat a כביצה before שבת
כדי שלא יכנס לשבת כשהוא מעונה

2 The Gemara cites another Braisa which relates that רבי עקיבא ate an egg on תשעה באב that fell on Friday, להראות לתלמידים הלכה - to show the הלכה that we do not complete a fast on שבת ערב. ור' יוסי אומר מתענה ומשלים - However, R' Yosi says that we DO complete the fast on שבת ערב. ואמר עולא הלכה כרבי יוסי - Ulla says that the הלכה is like the opinion of ר' יוסי.
Tosfos explains that ר' יוסי says ר' עקיבא אותה שנה מסוכן היה - That year, R' Akiva's life was in danger, and he ate on the advice of his doctors.

2 בריייתא:
שבת → תשעה באב
Ate an Egg רבי עקיבא
להראות לתלמידים הלכה
שבת → תשעה באב
ור' יוסי אומר: מתענה ומשלים
ואמר עולא הלכה כרבי יוסי
(תוס') ר' עקיבא אותה שנה מסוכן היה

3 The גמרא asks: ומי עבדינן כר' יוסי? - do we really pasken like ר' יוסי? The גמרא cites a משנה in מסכת תענית that רבן גמליאל holds תשעה באב שחל - we do NOT complete the fast on שבת, בערב שבת, and a Braisa where ר' יוחנן בן נורי confirmed after the passing of רבן גמליאל, that we should still pasken like him?
The גמרא answers: בדורו של ר' יוסי עבודו של רבי יוסי עבודו כרבי יוסי - The גמרא changed after רבן גמליאל's passing and people instead followed רבי יוסי.

3 ומי עבדינן כר' יוסי?
משלימין?
שבת → תשעה באב
רבן גמליאל: אין משלימין
confirmed ר' יוחנן בן נורי we pasken like him
בדורו של רבן גמליאל עבודו כרבן גמליאל
בדורו של רבי יוסי עבודו כרבי יוסי

4 Although we prove from רבי אלעזר בן צדוק, who was a contemporary of רבן גמליאל, that we would complete a fast on the day before a family's personal טוב יום, we do not - according to רבן גמליאל - complete a fast on the day before שבת.

The Gemara explains;

שאינו יו"ט של דבריהם מותר שמתענין בו שעות משלימין בו ערביות - A personal טוב יום is Rabbinic in origin, and we are more lenient in that we may fast part of the day, therefore, we also complete the fast of the day before.
 שבת הואיל ואין מתענין בה שעות אין משלימין בה ערביות - שבת which is מדאורייתא, and we may not fast part of the day, we also may not complete a fast on שבת בערב.

5 After some more discussion the גמרא concludes: דרש מר זוטרא משמיה דרב הונא ומשלימין ומשלימין - We pasken that we DO complete a fast on שבת בערב.

We have B"H completed the Third Perek of עירובין, and begin the Fourth Perek of hashem.

6 Zugt di Mishnah; מי שהוציא אוהו נכרים או רוח רעה אין לו אלא ד' אמות - The פרק begins by teaching that when somebody was taken beyond the תחום שבת - either by גוים or by becoming deranged - he is only permitted to move within four אמות of where he finds himself. Of course, יצא לדעת - when he went out willingly - he is similarly restricted.

4

רבי אלעזר בן צדוק
We complete a fast before a family's personal טוב יום

רבן גמליאל
We do not complete a fast before שבת

שאינו יום טוב של דבריהם - מתוך שמתענין בו שעות משלימין בו ערביות

שבת - הואיל ואין מתענין בה שעות אין משלימין בה ערביות

5

— THE גמרא CONCLUDES: —

דרש מר זוטרא משמיה דרב הונא

הלכה מתענין ומשלימין

הדרן עלך בכל מערבין

6

משנה:
מי שהוציא אוהו נכרים או רוח רעה אין לו אלא ד' אמות

אין לו אלא ד' אמות

אין לו אלא ד' אמות

אין לו אלא ד' אמות

7 החזירוהו כאילו לא יצא -
If they brought him back, he can walk throughout the entire city, AND 2000 אמות beyond in all directions, as if he never left.

The Gemara points out that this applies only to where
הוציאוהו והחזירוהו -
He was BOTH taken out AND brought back against his will.

8 However if one of the two was done willingly, for example;
יצא לדעת והחזירוהו נכרים - OR
הוציאוהו נכרים וחזר לדעת
He is restricted to ד' אמות, which the ר"ש explains as the entire city or enclosed area of his original מקום שבייתה.
However, he loses the תחום beyond his שבייתה.

9 The Mishnah continues;
הוליכוהו לעיר אחרת, נתנהו בדיר או סהר -
If they brought him into a neighboring city or a large enclosure there is a מחלוקת תנאים:
רבן גמליאל ור' אלעזר בן עזריה אומרים מהלך את כולה -
He can move throughout the entire city or area.
רבי יהושע ורבי עקיבא אומרים אין לו אלא ד' אמות -
He is restricted to four אמות.
These תנאים acted in accordance with their respective opinions when they found themselves in a boat beyond the תחום.

10 The משנה concludes with another story of when they were on a boat that docked Friday night after dark, and רבן גמליאל allowed them to disembark because he was able to see the port before dark, realizing that they were already in the תחום before שבת started.

10 משנה:
A boat that docked Friday night
רבן גמליאל allowed them to disembark Because he was able to see the port before dark

11 Since the משנה mentioned a רוח רעה, a person becoming deranged, the גמרא begins with three sets of three things, the first of which includes רוח רעה:

-1- First, שלשה דברים מעבירין את האדם על דעתו ועל דעת קונו - Three things cause a person to go against himself and Hashem:
 עובדי כוכבים - the persecution of idolaters,
 ורוח רעה - becoming deranged,
 ודקדוקי עניות - extreme poverty.
 למאי נפקא מינה למיבעי רחמי עליהו - A person should therefore daven to avoid these things.

11 שלשה דברים מעבירין את האדם על דעתו ועל דעת קונו

3	2	1
דקדוקי עניות	רוח רעה	עובדי כוכבים

למאי נפקא מינה? למיבעי רחמי עליהו

-2- Second, שלשה אין רואין פני גיהנם - Three types of people do not see גיהנם because their great suffering in this world atones for their sins:
 Those who suffer from:
 דקדוקי עניות - extreme poverty,
 וחולי מעיים - stomach problems,
 והרשות - the pursuit of creditors.
 Some add אשה רעה - a bad wife to the list, since it's not always easy to get divorced, because the כתובה may be too expensive or he may have children from her.
 למאי נפקא מינה לקבולי מאהבה - They should therefore accept their suffering with love:

12 שלשה אין רואין פני גיהנם

3	2	1
דקדוקי עניות	וחולי מעיים	והרשות

Some add אשה רעה
למאי נפקא מינה? לקבולי מאהבה

13 -3- Third, מתין כשהן מספרין -
 Three types of people can die suddenly:
 Those suffering from;
 חולי מעיים - stomach problems,
 וחיה - post-birth complications,
 והדרוקן - a mouth disease called הידרוקן.
 - למאי נפקא מינה למשמושי בהו זודתא
 They should always have shrouds prepared for them.

13

שלושה מתין כשהן מספרין

1 חולי מעיים
 2 וחיה
 3 והדרוקן

למאי נפקא מינה?
 למשמושי בהו זודתא

14 The Gemara continues;
 A person who is limited to four אמות may go beyond the ד' אמות to relieve himself in a private area because
 - גדול כבוד הבריות שדוחה לא תעשה שבתורה
 The concern of human dignity is so great that it overrides the
 Torah's prohibition of violating דרבנן.
 - אמרי נהרדעא אי פיקח הוא עייל לתחומא וכיון דעל על
 If he is smart he will find a private place to relieve himself
 inside his תחום, and he will then be able to carry throughout
 the תחום

14

May go beyond the ד' אמות to relieve himself

4 אמות

גדול כבוד הבריות
 לדוחה לא תעשה שבתורה

אמרי נהרדעא
 אי פיקח הוא עייל לתחומא וכיון דעל על

4 אמות

תחום